

پیندیں جی پیداواری تیکنالاجی

DIRECTORATE INFORMATION
AGRICULTURE EXTENSION SINDH

زرعی اطلاعات، زرعی توسعی

زراعت کا تو حکومت سندھ

2021-2022

تعارف:

پاکستان اندر پاچيون نندین آبادگارن لاءِ آمدنی جو ذریعو آهن. پیندین کي ايشيا جي گرم ۽ نيم گرم علاقن ۾ پوکيو وڃي ٿو هي پاچي روزانه جي خوراڪ ۾ کاڌي جو سستو ذریعو هئن ڪري اهميت وئي رهي آهي، هن ۾ پروتين ڪاربوهائيدريت، وتمان، معدني جزا ۽ تاندورا موجود آهن، جيڪي انساني صحت لاءِ ضروري سمجھيا وجين ٿا. پيندي کي فرائي ڪرڻ يا ٻوڙياجي طور اهميت ملييل آهي، اوپاريل ۽ فرائي ڪيل پيندین کي ٻين کاڌن سان ملائي پچايو وڃي ٿو جهڙوڪ گوشت ۽ مچي وغيري. ڪچڙين پيندین کي تڪرا ڪري، اوپاري ۽ سوب طور پيش ڪيو وڃي ٿو، پڪي پيندي ۽ بوتي جي ڪائين کي تاندورن هئن ڪري ڪاغذ ناهئ واري اندسٽري ۾ استعمال ڪجي ٿو.

خوراڪي لحاظ کان عام طور تي پيندین کي دوا طور معي جي السر جي علاج لاءِ پڻ استعمال ڪجي ٿو. ڦقتن جي ساڳ شوگر، گلبي جي خراش لاءِ استعمال ڪجي ٿو، هن جي ميوپا ۾ اڌ کان وڌيڪ حصو ڳرنڌ فائبر، لڳدار گم موجود آهي، جيڪو ڪوليسترول کي گهناائي ٿو، دل جي بيمارين کي گهناائي ٿو، هن جي پئي اڌ حصي ۾ اٺ ڳرنڌ فائبر آندي کي صحتمند رکڻ ڪري ڪينسر جي خدشى کي گهناائي ٿو، پيندین جي اڌ ڪوب ۾ 10 سيكڙو جي فريب وتمان بي 6 ۽ فولڪ ايسڊ موجود هوندي آهي. عام طور تي پيندین کي گهريلو استعمال لاءِ پوکيو وڃي ٿو، هن فصل کي نندی آبادگار جي لڳائڻ سان سچو سال آمدنی ملندي رهي ٿي.

موسم ۽ پوکي جو وقت: پيندي جي پوك جي شروعات ايٺوي، آفريڪا ۽ ايٺيا کان ٿي، آمريڪا جي گرم علاقن ۽ ايٺيا جي علاقن کي هن جي پوك لاءِ بهتر سمجھيو ويو. وقت گذرڻ سان پيندي جي پاچي ٻوڙ دنيا اندر پکڙجي وئي پيندي گرمي جي موسم جو فصل آهي، سند اندر پيندي کي ٻن موسمن ۾ پوکيو وڃي ٿو. (1) فيبروري کان مارچ ۽ (2) جون کان جولاء ۾، پيندین جون جنسون 40 ڏينهن کان پوءِ ميوچهلن شروع ڪن ٿيون پيندي کي لتي، حيدرآباد ۽ ٿرپارڪ جي نهري علاقن ۾ پيندي کي آڪتوبر ۽ نومبر جي سياري ۾ پوکيو وڃي ٿو جيڪي مارڪيت ۾ فيبروري مارچ ۾ مهانگي اڳ ۾ وکامن ٿيون، پيندي جو پچ گھڻو ڪري گرم متى ۾ جمي ٿو جيڪو 16 ڊگري گرمي پد کان هيث ڦونهڙونشو ڪري هن لاءِ سراسري گرمي پد 20 کان 30 ڊگري تي ٻوتن جي واڌ، گلن جملن ۽ ميوچي جي واڌ سٺي ٿئي ٿي.

زمين جي تيار: پيندین جي فصل لاءِ لتياسي زمين جنهن ۾ پائڻي جي نيكال جي سٺي خاصيت هجي، اها پيندین جي پوکي لاءِ موزون سمجھي وڃي ٿي، زمين جي تياري پوکي کان به هفت پهرين ڪجي، زمين جي تياري اهڙي نموني ڪجي جو فصل سٺي نموني سان ٿئي ۽ سٺي پيداوار ڏئي، زمين کي 2 کان 3 هر هفتني جي وقفي سان ڏجن ته جيئن گندگاه کان بچاء ٿئي سگهي، زمين اندر گاهن جون پاڙون ۽ پين فصلن جون ٿيون چوندي صاف ڪجن، زمين اندر هر 15 کان 20 سينتي ميتري هيث لهڻ گهرجي، ته جيئن فصل جون پاڙون سٺي واڌ ويجهه ڪن، زمين اندر وٿاڻ جي سريل ڳريل پاڻ جون 50 کان 60 ڊڳي گاڻيون وجهي زمين تي پكيرئي تريڪتر وسيلي متى ۾ ملايو وڃي آخری هر کان پوءِ کريا 60 سينتي ميتري جي فاصللي تي تيار ڪيا وڃي.

پيندين جي پوك لاءِ گهربل زمين: پيندین کي وارياسي لتياسي زمين ۾ ڪاميابي سان پوکي سگهجي ٿو جنهن ۾ ناميatic مادو ۽ پائڻي جو نيكال وڌي، گهت پائڻي هجي، گهت پائڻي نيكال واري زمين ۾ گهت آڪسيجن هئن ڪري ٻوتن کي گهت آڪسيجن ملندي چيڪي زمين ۾ پائڻي جي نيكال واري زمين مان به سٺي پيداوار ملندي سٺي پيداوار حاصل ڪرڻ لاءِ زمين جو کاريد 7.0 کان 7.6 سنو سجهيو وڃي ٿو پر جيڪڙهن زمين اندر سخت ته هجي ته پوءِ بوتي جي واڌ بيهو وڃي ڪلر، ڪاري ڪلر واري زمين ۽ اها زمين جنهن ۾ پائڻي جو سنو نيكال ته هجي ته پوءِ اهڙي زمين هن فصل لاءِ موزون نه آهي.

پوکي جو طريفو: پيندي کي سئون ستو زمين ۾ بچ جي سٺي ڦونهڙو لاءِ بچ کي رات جو پائڻي ۾ پسائلن لاءِ رکجي ۽ پئي ڏينهن تي لڳايو وڃي، تيار ڪريں ۾ پائڻي جي وڌ جاءَ تي هر چونگي ۾ په تي داڻا وجهو، عام طرح سان پيندین کي نازقي واري طريفي سان پڻ پوکجي ٿو جنهن ۾ نازقي جو فاصلو ۾ فوت هجي، جڏهن ته کريا پڻ بن ٻوتن جا تيار ڪيا وجن ۽ هر چونگي جو فاصلو 15 کان 30 سينتي ميتري هجي، بچ جي ڦونهڙي کان تي ڏينهن پوءِ گوٽ کي پرييو وڃي، آڳاتي پوک ۾ بچ جي ڦونهڙي ۾ مستلو ٿئي ته انهيءَ جي حل لاءِ اهو ضروري آهي ته بچ کي 6 کان 8 ڪلاڪ پسائلن پوءِ پوکيو وڃي.

پىندىن جون جنسون: سنتا مېر پوکييون ويندۇر پىندىن جى سەنى پىداوار ڈىندر جنسن مېر سبزىرى، راما كىرشنا، ميرپور خاص ايم - 14 يىرىد اوکرا شامل آهن.

بچ جوفى ايڭىز مقدار: گرمى جى موسم مېر 8 كان 10 ڪلوگرام، جىدەن تىسياري مېر پوکىجندۇر پىندىن جوبچ 10 كان 12 ڪلوگرام كىيوجى

گذڙ ڪرڻ: گندگاه جى ضابطي لاءٽى كان چار گذون ڪيون وڃن. پھرین گذ پوكى جى بىن هفتىن كان پوءى باقى گذون هفتى جى وقفي سان ڪجن. گندگاهن جى ضابطي لاءٽى كى كانن واري ملچ ڪرڻ سان گندگاهن کى روکى سگهجى تو ياكاري پلاستك وسيلي زمين کي دىكڻ سان گندگاهن جى روک ڦيزىم جى وت کي محفوظ ڪري سگهجى تو

پاڭ جو استعمال: زمين جى تىيارى كان هـ مهينو پھرین وئان جو سٽيل ڳريل يا 10 تىن في ايڭىز وقوچى پىندىن مان دگمى عرصى تائين مىيو حاصل ڪرڻ لاءٽى ناٿروجن جو سٽومقدار زمين ۾ هجتو ضروري آهي پر وڌيڪ ناٿروجن جى صورت مـ پوتا ڪچ ڪري قد ڪندا. پىندىن لاءٽى كيمىائى پاڭ جى ترتيب مختلف زمين جى قىمن لاءٽى هىٺ چارت مـ ڏجي ٿي

زمين جو قىسىم	پاڭ جو وزن
وارياسى لتىاسى	ڏييد پوري ڏي اي پىي + ڏا پوري ايس اوپىي + ڏا پوري يوريا پوكى مهل. ڏا پوري ايس اوپىي + ڏا پوري يوريا پوكى جى 20 ڏينهن کانپوءى ڏجي. ڏا پوري يوريا گلن جملڻ مهل ڦا پوري ايدائى پوريون ناٿروفاس + ايدائى پوريون ايس اوپىي پوكى مهل. ڏا پوري ايس اوپىي + هـ پوري ناٿروفاس گلن جملڻ مهل ڦجي
چيڪى لتىاسى ۽ وارياسى لتىاسى هلىكى كلرائي	ڏييد پوري ٿي ايس پىي + ڏا پوري ايس اوپىي + هـ پوري يوريا پوكى مهل. ڏا پوري ايس اوپىي + ڏا پوري يوريا گلن جملڻ مهل ڦا پوري يوريا گلن جملڻ مهل ڦجي
چيڪى ۽ چيڪى لتىاسى	ڏييد پوري زور آور + ڏا پوري ايس اوپىي + ڏا پوري يوريا پوكى مهل. ڏا ايس اوپىي + ڏا پوري يوريا گلن جملڻ مهل ڦا پوري يوريا ميوى جملڻ مهل ڦجي
چيڪى ۽ چيڪى لتىاسى	چار پوريون ايس ايس پىي + ايدائى پوريون ايس اوپىي پوكى مهل ڦا پوري ايس اوپىي ۽ ڏا پوري يوريا گلن جملڻ مهل ڦجي
چيڪى ۽ چيڪى لتىاسى	چار پوريون ايس ايس پىي + ڏا پوري ايس اوپىي + 2 پوريون امونيوم سلفيت پوكى مهل. ڏا پوري ايس اوپىي هـ پوري امونيوم سلفيت گلن جملڻ مهل هـ پوري امونيوم سلفيت ميوى جملڻ مهل ڦجي
چيڪى ۽ چيڪى لتىاسى	چار پوريون ايس ايس پىي + ڏا پوري ايس اوپىي + ڏييد پوري امونيوم ناٿريت پوكى مهل. ڏا پوري ايس اوپىي + هـ پوري امونيوم ناٿريت گلن جملڻ مهل ڦا هـ پوري امونيوم ناٿريت ميوى جملڻ مهل ڦجي

خوراکى گەتتائى واريون نشانىيون ۽ انتظام ڪاري:

ناٿروجن: ناٿروجن جى كوت واري صورت مـ ٻوئى جى واڌ بىھو وڃى، پن ننديا ٿيو وڃن ۽ پن پىلات مائل نظر اچن ٿا. گۈنج سنهما ڻي ميوو كھرون نظر اچي تو.

علاج: يوريا جا 2 سيكروتي كان چار ڦوھارا پوكى جي 20 ڏينهن بعد، هر 10 ڏينهن جي وقفي سان ڏجن.

فاسفورس: هن جي کوت واري صورت ۾ واڌ بيهو وڃي، پن گهرا ساوا ۽ پيداوار گهت لهي ٿي

علاج: زمين ۾ فاسفورس وجھن سان گذوگا 0.5 سيكروارتو فاسفورڪ ايسڊ یا 2 سيكرو ڊي اي پي جي ڳار کي 2 دفعه 15 ڏينهن جي وقفي سان ڏجن

پوتاشم: پوتاشم جي کوت واري صورت ۾، پن جو تعداد گهت ٿئي ٿو پن جون ڪناريون پوراڻ مائل پيليون ۽ کرچيل نظر اينديون

علاج: پوتاشيم ناتريت يا پوتاشيم سلفيت جو 5 سيكري ڳار جو ڦوھارو ڪجي گذوگا پوكى مهل پوتاش زمين ۾ پڻ ڏنل هجي

زنڪ: زنڪ جي کوت واري صورت ۾ پن ننديا ٿيو وجن ۽ مڙيو وڃن، ٿرستهو ۽ پن جو تعداد گهت جيو وڃي

علاج: زمين اندر زنڪ 2 كان 4 ڪلو گرام في ايڪري چتيو وڃي گهشي کوت جي صورت ۾ زنڪ سلفيت (300 گرام في ايڪري) جو ڳار نصل مтан ڦوھارو ڪيو وڃي

پيندين لاءِ پائي جو انتظام: پيندين پائي جي گهرج موسم ۽ زمين جي قسم مطابق تبديل ٿئي ٿي جن عائنقن ۾ برسات سچي موسم ۾ وقفي وقفي سان پوندر ڇجي، اتي نهري يا پئي ڪنهن طريقي سان پائي ڏيٺ جي ضرورت ٿئي پوي، پوكى كان پوءِ هلكو پائي ڇجي ته جيئن پجن جو ڦوھرو ٿي وڃي، اونهاري جي موسم ۾ 4 كان 5 ڏينهن جي وقفي سان پائي ڇجي، ميوبي جهلهن مهل پائي جي گهتنائي ميوبي جي خاصيت ۽ پيداوار ۾ ڪمي جو سبب ٿيندي عام طرح سان پيندين کي پائي اوڏن واري طريقي سان ڏين ٿا، انهي طريقي ۾ متى اندر ڪافي پوسلي ٿئي ٿي، جيڪا ٻج جي ڄمن ۽ واڌ ويجه ۾ مدد ڪري ٿي، مناسب پيداوار لاءِ زمين اندر سلي پوسلي جو هجن ضروري آهي، پهريون پائي تدھن ڇجي جلن سلوپيريون پن جعل

• اونهاري جي موسم ۾ پايا پائي 7 كان 10 ڏينهن جي وقفي سان ڏجن

• جلن گرمي پد 40 ڏگري تائين پيهجي وڃي ته پوءِ هلكا پائي ڏبا رهجن ته جيئن مناسب پيداوار ملندي رهي

• زمين اندر هر وقت وڌيڪ پوسلي سان هئن ڪري پوتوكومائي ٿو انهي كان پاسو ڪيو وڃي

• گلن جهلهن مهل، ميوبي نهئن ٻا ٻج نهئن مهل پائي جي کوت هئن سان 70 سيكرو پيداوار ۾ گهتنائي ٿيو وڃي

• زمين مان خوراڪي رسد ميوبي جهلهن ۽ انهي واڌ مهل تمام گهشي ٿئي ٿي

• انهي موقعي تي پني اندر پائي جي کوت جواڻ، فقط پيداواري جي گهتنائي تي پوي ٿو پر ميوبي اندر خوراڪي موجودگي تي پن اثر پوي ٿو

• عام پائي جي ترتيب موجب جيڪا 10 ڏينهن جي وقفي سان هجي ٿي، جنهن ۾ وڌيڪ پيداوار لاءِ پائي 60 كان 70 ملي ميتر سفارش ڪيل آهي

پيندين لاءِ درپ واري جديد طريقي سان پائي جو استعمال: هن ڦري ڦري واري طريقي سان پائي آهستگي سان سئون سڌو پون جي صرف پاڙن تائين پيهجي وڃي ٿو هن پائي ڏيٺ جي طريقي جا ڪيتائي فائدا آهن جيڪڻهن صحيح طريقي سان انتظام ڪاري ڪيل هجي ته پوءِ پائي جو بخارن وسيلي اڏامن کان بچاء ٿئي ٿو ۽ خوراڪي جزن جو پاڙن جي حد کان هيٺ لهي وڃن کان بهچاء ٿيو وڃي آهست هڪ ڪرو پائي جي ملڻ ڪري پائي ۽ خوراڪي جزن جي زيان تي بهترین ضابطاچي ٿو پائي جي گهشي هيٺ لهي وڃن وارين زمين اندر پيدا ٿيندڙ پيچدگين ۽ مسئلن ۾ گهتنائي ٿئي ٿي ۽ مختلف متى جي قسمن مان خوراڪي رسد کطن ۾ پون جي پاڙن کي پن سهنجائي ٿئي ٿي

پائي کي محفوظ ڪرن لاءِ حڪمت عملی: پائي وڌي اهميت وارو آهي انهي کي محفوظ ڪرن لاءِ تمام ضروري آهي پاجين لاءِ پائي کي محفوظ ڪرن جي سللي ۾ هيٺ ڪجهه نقطا ڏجن ٿا.

• زمين اندر وڌيڪ نامياتي مادو ۽ وٿاڻ جو پياڻ پيل هجي ڪمپوست جي وجھن سان پوسلي وڌيڪ عرصي لاءِ برقراررهن ڪري گهت پائي جي ضرورت پوندي زرعي تحقيق مان معلوم ٿيو آهي ته زمين اندر 5 سيكرو نامياتي مادي جي موجود هجھن سان زمين اندر مڪليل پائي جي چوڻين حصي جيٽرو پائي زمين پوسلي جي صورت ۾ جهلي بيهي ٿي

- ملچ جي استعمال سان پاٹي جوبخار واري صورت جي اذامن ۾ گهتناي اچي تي. ان لاء زمين جي تدي يا گرم هئن جودارو مدار ملچ جي قسم تي آهي. ملچ ڪرڻ ٻوتني لاء پاڻ جي گهرج سان 50 سيڪڙو گهت تئي تي.
- جيئن ت ڊرب ايريگيشن ڪرڻ سان پاٹي سئون سڌو ٻوتني جي پاڻن تائين پهچي ٿو ڀائڻ جي بخار تي اذامن ۾ گهتناي اچي تي. ان لاء پاٹي جي رسائي وارن اوزارن کي ئيڪ طريقي سان ڪم ڪرڻ لاء ضروري آهي ته جيئن پاٹي جو گهريل مقدار ڀاچين جي پاڻن تائين پهچي سگهي. ڊرب ايريگيشن اندر ملچ ڪرڻ سان پاٹي جي بخارن جون ڪرڻ بند تي وڃي ٿو.
- فصل يا ڀاچين لاء پاٹي کي گهرج مطابق رکڻ گهرجي. پاٹي جي گهرج جو دارومدار نصل جي واڌ وارن مرحلن تي آهي. نندين ٻوتني لاء پاٹي جو مسئلو ان وقت حساس تئي ٿو جڏهن ٻوتني جون پاڙون واڌ واري مرحلن ۾ هونديون آهن، جهڙوڪ بيجاري جي رونبي مهل، ٻچ مهل ۽ ميوسي جهڙلن مهل.
- ٻوتني جي پوكى جو نمونو تبديل ڪريو جنهن ۾ ٻوتا قطارن جي سامهون اهڻي نموني سان لڳايل هجن ته جيئن زمين تي هر وقت چانورورهي. ائين ڪرڻ سان زمين جي سطح تان بخارن جونيڪال گهت تي ويندو.
- پاٹي جي وقت ۽ وهڪري کي زمين جي قسم مطابق رکو. چو ته چيڪي زمين پاٹي کي چڱي نموني سان جهلي بيهي تي ۽ آهستگي سان جزب ڪري تي. ڦري ڦري واري طريقي سان پاٹي وهن جي رفتار گهتايو. وارياسي زمين انهيءجي ابتنآهي. جڏهن ته لتياسي انهيءجي معاملن ۾ چولي آهي.
- پڻي اندر خالي زمين کي گندگاهن کان صاف رکو گندگاه موجود رهڻ سان پاٹي جوزيان تئي ٿو جيڪي توهان جي فصل سان پاٹي جي پوسن ڪلڻ ۾ مقابلو ڪن ٿا.
- ڏينهن جو پاٹي ته واري وقت ڏيو. ڀاچين کي رات جي وقت پاٹي ڏين سان زمين مان پاٹي بخار ٿيڻ جي بدران زمين وڌيڪ پاٹي جذب ڪري تي.

هائيجكارن جي نقصان کان بچاء لاء گذيل جنادر حڪمت عملی جو استعمال

مهلي/ترزي کان بچاء: ٽري لڳن جي صورت ۾ پن پيلا ٿيو وڃن، خشك ٿي ڏوڙا ٿي وڃن، پن جي پاسي تي گاڙهان اچيو وڃي ۽ واڌ بيهي وڃي تي. اهي انهن جي سڃاٿپ جون خاص نشانيون آهن. جيڪڏهن انهن جو تعداد نقصان واري حد کان وڌي وڃي ته پوءِ هيٺ ڏنل زهر جو ڦوهاو ڪريو. ڪنفيڊور 100 سي سي في ايڪڙيا ايڪتاوارا ڊيلوياس 24 گرام في ايڪڙ.

ٻوتني جي پن يا چوتي تي مهلي لڳن جي صورت ۾ يا وڌن جي صورت کان پهرين متاثر پن ۽ چوتيں کي توڙي انهيءجي گهتناي سگهجي ٿو. اهڙين جنسن جو استعمال ڪجي جن تي مهلو نه اچي. سلور زنگ جي ملچ ڪرڻ سان مهلي کان بچاء تئي ٿو سني لڳل فصل تي پاٹي جي ڦوهاري جو استعمال ڪريو جڏهن مهلو وڌي وڃي ته پوءِ انهيءجي ختم ڪرڻ لاء قدم ڪڻ جيٽ مار صابن يا ٻوتل تي لڳل لبيل جي هدايتن کي پڙهي رهنمايي حاصل ڪريو. لاء استعمال ۾ آنجي ٿو. هميشه دوا جي دٻي يا ٻوتل تي لڳل لبيل جي هدايتن کي پڙهي رهنمايي حاصل ڪريو.

مهلي جو حملو اقتصادي حد کان وڌي وڃن جي صورت ۾ هيٺ ڏنل دوا جو استعمال ڪريو. ايڊوانتيج 500 سي سي في ايڪڙيا پولو 200 سي سي في ايڪڙ. ونگي واري تدبٽي، هن تدبٽي جي نقصان تي نظر ڪريو وڃي. اقتصادي حد کان وڌي وڃي ته پوءِ زرعي زهر ڪنفيڊور 100 سي سي في ايڪڙ استعمال ڪريو.

چوتي ۽ ميوسي ۾ سوراخ ڪندڙ ڪيئون: هي ڪيڙو چوتي کي کائي ٿو ٻوتو واڌ نٿو ڪري، پاسن کان ٿاريون واڌ ڪن ٿيون. گلن ۽ مڪڙين جي ڪرڻ ڪري نقصان تئي ٿو متاثر ميوو کائڻ لائق نٿورهي. تالستار 250 سي سي في ايڪڙيا تريسر 40 سي سي في ايڪڙ.

آئي پي ايم جي حوالي سان ڪجه ڪم جون ڳالهيوون:

- قوت مدافعه وارين جنسن کي پوكبو.

- پیندیین جي پوک جي پاسن کان جوئر ۽ مکئي جو فصل رکاوٹ طور پوکيو وڃي ته جيئن ميوسي جي ڪيئين ۽ اچي مک جا پروانه فصل اندرنه اچي سگھن.
- گند ڪچرو فصل جي باقيات پئي ڪنهن ميزبان پوتن جي صفائي ڪجي خريف ۾ اونها هر ڏجن.
- فصلن جي وار ٿير ٺيڪ نموني سان ڪجي پیندیين ۽ وونشن کي لاڳيو هڪئي پنيان نه پوکيو وڃي.
- هميشه سڀيل ڳرييل ڀاڻ جو استعمال ڪجي جيڪو 8 کان 10 مني ايكڙ هجي
- گندگاه ختم ڪرڻ لاءِ گڏ ۽ ڏڪري پوتن جي پاڻن ته متى چاڻهن جو ڪم پوکي جي 25 کان 30 ڏنهن بعد ڪيو وڃي
- جيئن کي ٺندن ۾ ٺائائچ جهڙوڪ: ٺندا لڳايا وڃن، جيڪي هڪ ايكڙ 4 کان 5 هئڻ گهرجن. جيئن جي هراسپشي لاءِ جدا ٺندا لڳايا وڃن، جيڪي فاصلوي ته هئڻ ڪري وڌيڪ ضابطو ڪندا.
- پيليون چنبيٽندڙ پترين لڳايون وڃن جيڪي هڪ ايكڙ 20 کان 30 هجن
- پكين جي ويهن لاءِ لکڙن جا اوچا چڪا لڳايا وڃن ته جيئن اتي پکي ويهي جيئن جوشكار ڪن، ان مقصد لاءِ ايكڙ 10 چڪا ڪافي آهن
- گهرج پوڻ تي اميدا ڪلوبرڊ 17.8 ايس يل 100 ملي ليٽر في هيكٽر 500 ليٽر پائي سان ملائي، مهلي ۽ ٻين رس چوسپيندڙ جيئن خلاف استعمال ڪريو ٻن هفتنهن کان پوءِوري ڦوارو ڪريو
- پوتن جا ٿنل ۽ جيئن ۽ بيمارين کان متاثر ٿيل حضا، وقت به وقت ميري الڳ ڪري ساري ڇڏيو.
- جيئن کي ناس ڪندڙ هاري دوست ۽ قدرت دوست پيندیين جي فصل ۾ ڏسن سان انهن کي ڪيمائي زهرن جي ڦواري کان بچائڻ تمام ضروري آهي چوته اهي قدرتني طور تي دشمن جيئن جي آن ۽ ڪيئن کي ناص ڪرڻ ۾ آبادگارن جي مدد ڪن ٿا.

موزيڪ بيماري: هن بيماري م پيندیين جا پن پيلا ٿي وڃن ٿا، پن جون رڳون سجي ويڻ ڪري نمایان نظر اچن ٿيون جنهن سان پوتن جي واڌ بيهي ويحيى ٿي ۽ گلن ۽ ميون ٺنهن جو عمل بند ٿي ويحيى ٿو. هي بيماري اچي مک وسيلي پڪڙ جي ٿي، هن بيماري اچڻ سان اقتصادي طور وڌو نقصان ٿئي ٿو جيڪو 80 سڀئو ڪار ۽ 250 سڀئي پولو 250 سڀئي في ايكڙ يا ڪنوفيدور 250 سڀئي في ايكڙ استعمال ڪجي

اچي سينور واري بيماري: اچي رنگ ۾ ڌا جيڪي مختلف چترين جي شڪل ۾ پن هينيان نظر اچن ٿا، جيڪي پوءِ پن جي پنهي پاسي لڳيو وڃن شروع هر اچا نشان نظر اچن ٿا ۽ پوءِ سموري حصي تي بيماري پڪڙيو وڃي بيماري وڌيڪ لڳ جي صورت ۾ پن پيلو ٿي گهنج ڪريو وڃي، وڌيڪ بيماري لڳ جي صورت ۾ هيش ڏنل ڦنگي مار زهر جو استعمال ڪريو جي نتيجي تمام گهڻا پن چٺيو وڃن شديد بيماري لڳ جي صورت ۾ هيش ڏنل ڦنگي مار زهر جو استعمال ڪريو تاپسن ايهم 100 گرام 100 ليٽر پائي ۾ في ايكڙ يا اسكور 50 سڀئي 100 ليٽر پائي ۾ في ايكڙ

بيماري کان بچاءِ لاءِ احتيائي تدبiron: هميشه تصدق ٿيل، بيماري کان آجو ٻچ حاصل ڪجي ۽ جنس هر

- 1. متاثر ٻوتن کي ڪي ڇڏيو گهاتي فصل کان پاسو ڪريو
- 2. فصلن جي وار ٿير ڪريو
- 3. فصل جي پاڻن، پن ۽ ٿپين واري زمين کي اونها هر ڏيو
- 4. اهڙا فصل هجن جيڪي بيماري لاءِ ميزبان نه جن جهڙوڪ اناج وارو فصل ۽ مکئي وغيره، پوتن جون قطارون هوا جي رخ هجي ٻوتن کي وڌيڪ ناٿر وڃن وارا ڀاڻ ڏيڻ کان پاسو ڪريو

پيندیين تي جو حملو: پين ڀاچين وانگر پيندیين تي به جوئن جو حملو ٿئي ٿو پيندیين تي ڳاڻي رنگ ۾ ڪوڙيٽري نما جوئن جو حملو اونهاري جي گرم ۽ خشك موسم تي ٿئي ٿو. هن جا ڪيڙا ۽ ٻچا پيلي رنگ جا ٿين ٿا، ساوان مائل ڳاڻها، جڏهن ت بالغ بيضوي ڳاڻهاظ مائل پورا ڻتني ٿي ٿين ٿا. جوئن پن جي اندرین ڳر کي ڪائي ٿي، جنهن جي نتجي ۾ پن اچاڻ مائل پورا چترين جا نشان پن تي ظاهر ٿين ٿا. متاثر پن آهسته آهسته ويزه جي وڃن ٿا ۽ پوءِ گهنج جي وڃن ٿا، داغ نما ٿي ويزه جي چڻي وڃن ٿا.

بچاء جا طریقا: کوریئری واری جوئن جا کیترائی دشمن جیت ٿئن تا پر انهن جو تعداد گهت آهي پائی جو مناسب استعمال وڌي اهمیت رکي ٿو چوت پائی جي کوت جي ڪري ٻوتن کي نقصان ٿئي ٿو جیت مار دوائين جي وڌيڪ ڦواهارن ڪرڻ سان نقصانڪار جیتن ۾ وادارو ٿيئي ٿو ان لاءِ جیت مار دوائين کان پاسو ڪيو وڃي پائی جو ڦواهارو جیت مارتيل، يا صابط جي استعمال سان ڪري سگهجي ٿو هميشه علاج کان پهرين جي حملی جي حد کي نظر ۾ رکو پساليل سلفر جو ڦواهارو هڪ ڪلو گرام ۾ 50 ڊبليو پي يا ايياميڪترين 1.9 اي سي 500 ملي ليٽر جيڪا نئين جوئن مار دوا آهي يا فينپرو پيئرن 30 اي سي 250 کان 340 ملي ليٽر کي 500 ليٽر پائی ۾ في هيڪتر استعمال ڪجي

پينديين جي پت شروع ٿئن کان مارڪيت تائيں پونڊز نقصان کان بچاء لاءِ انتظام ڪاري:

پينديين جوں ڪيٽريون ئي جنسون 55 کان 60 ڏينهن ۾ پت لاءِ تيار ٿيو وڃن جذهن پينديين جا ميوا 2.5 کان 3.5 انچ ڏگها ٿين ته پت ڪجي عام طور تي گلن کانپوء پينديين جي ميوي جي پت 4 کان 6 ڏينهن کانپوء ڪجي ٿي ميوي کي چونڊيويا ڪتيو وڃي ميون کي ڪنٹ ۾ وقت لڳي ٿو پر پيداوار بهترین ٿئي ٿي توهان هڪري ايڪر مان چونڊو ڪري 200 کان 250 توکريون حاصل ڪري سگهو تا (هر چونڊي مان 15 کان 20 ڪلو گرام جي توکري) جنهن مان 75 کان 125 منچ في ايڪر پيداوار ملي ٿي

پيندييون جلد خراب ٿين ٿيون ۽ پينديين کي عام طرح سان مارڪيت موڪلن لاءِ يا ٻئي ڪنهن ڪم لاءِ رکجي ٿو پينديين جي وڌي مقدار کي دبن ۾ ساندي ٿدو يا لوئيانى پائى ۾ بند ڪيو وڃي ٿو پينديين اندر گرمي جي موسم ۾ وڌيڪ ساه ڪنٹ جو عمل ٿئي ٿو جنهن کي جلد ٿدو ڪري ٻئي واري گرمائش کي گهتايو وڃي ته جيئن وڌيڪ خراب ٿيئن کان بچيءِ وڃن پينديين کي گهنججعن کان بچاء لاءِ گهربل گھم جي مقدار 90 کان 95 سڀڪرتو ڪري وڃي پينديين جي پت کان پوءِ جلدی ميون کي تهدي جاءه تي منتقل ڪيو وڃي ته جيئن خاصيه برقرار رهي ميون کي انهن جي جسامت آهر چونڊيو وڃي ۽ پيڪ ڪيو وڃي پينديين کي 7 کان 10 گرمي پد تي استور ڪجي ۽ جتي گھم جو 90 کان 95 سڀڪرتو ڪري وڃي ته ميوي جورنگ اندريون ڳر ۽ وزن ۾ وڌيڪ گهنتائي ناچي

پينديين جي پت مهل هيٺين ڪالهين جو خيال رکڻ ضروري آهي

- صبح جي وقت ٿڌ ۾ پينديين کي پتيو وڃي
- پتيل پينديين کي سچ جي روشنئي ۽ تپش کان پري رکيو وڃي
- پينديين کي پت کانپوء درج بندی واري سهولت جلد پيدا ڪجي جنهن ۾ نقصان کا ذل ۽ بيماري وارين پينديين کي چونڊي جدا ڪجي
- پينديين جي پت کان پوءِ پيداوار کي جيترو ممڪن هجي ته جلد ٿدو ڪجي جنهن ۾ مناسب طريقا استعمال ڪري سگھجن ٿا.
- پينديين کي مختلف مرحلن مان گذار ڻ وارو ڪم جيترو جلدی ممڪن هجي پورو ڪجي

پينديين تي پاري جواتر: پين ڀاچين وانگر پيندييون به گرم موسم ۾ ٿئن ٿيون ۽ پيون ڀاچيون جيڪي پاري لاءِ حساس سمجھيون وڃن ٿيون جن جو دارومدار پاري جي سهپ تي آهي جن کي وڌي عرصي لاءِ رکڻ مناسب نآهي هر فصل اندر ٿڌ کي سهپ رکڻ جي هڪري حد موجود هوندي آهي انکان وڌيڪ ٿڌ تي رکڻ سان نقصان ٿئي ٿو گرم ۽ نير گرم علائين جي فصل کي رکڻ لاءِ مختلف مرحلن مان گذار ڻ هڪ مسئلو آهي جيتو ڻ مختلف فصلن کي گهت گرمي تي رکڻ هڪ عام عمل آهي ته جيئن انهن جو وزن گهنتائڻ کان بچائي سگهجي گرمي جو درجو سهپ جي حد کان گهنجعن جي ڪري پينديين تي ٿڌ جو برو اثر پوي ٿو ڀاچين کي ٿڌ ۾ رکڻ سان مسئلو رهيو آهي جهڙو ڪ واڳن کي ڪاتو 0.8 دگري تي اثر شروع ٿئي ٿو ۽ پينديين تي 1.8 دگري سينتني گريبد کان گهت تي اثر ڏئو ويو آهي

وڌيڪ معلومات ۽ رابطى لاءِ

هدایت اللہ چڱو

ڊائريڪٽر جنرل

زرعي توسيع سند

غلام مصطفیٰ نانگراج

ڊائريڪٽر زرعي اطلاعات

زرعي توسيع سند

پتو

ڊائريڪٽوريٽ زرعي اطلاعات

زرعي توسيع سند،

بلاڪ-ايف شهbaz بلبنگ حيدرآباد

فون

0229200108, 0229201276

Email:

dir.infoagriext@gmail.com

Dissemination of Agricultural Information among the farming community through demonstration plots & Farmers Field Days, Electronic and Print Media Phase-II